

Саг. редакције и админ.
Касмајска ул. бр. 22.

Сл. се дају у администри
— Цена утврђена —

Писма, рукописе, новац
и естало што се односи
на лист, слати власништву
листа

Писма, рукописе, новац
и естало што се односи
на лист, слати власништву
листа

СТРАЖА

СЛОГОДОУЧНИ ОРГАН ЈАВНОУ МИШЛЕЊА

ЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Краљевски гест

У тренутку када је снага српскога народа на боишту била већ скоро на измаку, и када је опаки непријатељ већ био започео сладити плодове скупе побеле своје, — појавио се добри ћеније српскога народа, први међу правима; појавио се стари Краљ Србије... Народу српскоме проговорио је Овај, чија је проста и искрена реч потицала из срца, и зато и нашла прави пут ка срцу народа, који је сав од срца!... И та реч, ролит љски блага, дубока и стинита и неодољиво убедљива, донела је спаса српскоме народу и Србији, у тренутку, када су их пријатељи већ били ожалили, а непријатељи већ мислили да је српска пропаст неизбежна.

Под силним утиском од тесчи, сило се заталасала већ скоро малаксала душа српска а преморене мишице српске добише снагу, која је као гром поразила непријатеља Србије. За десетак дана поглавица непријатељева претворила се з њу у погибасни пораз. Варварске хорде топиле су се под снажним удајама одушењених српских бораца као груде снега под топлом лајем пролетњега сунца, а света, и топлом крвљу српском напољења земља, као потезом мајијскога штапа, слободила се крваве туђинске најезде. На лепом и поноситом српском Београду, отет се весело и поносито, залешила је дивна српска тробојка, свето знамење српске слободе. Душа српскога народу открија се од грбне сту-

Другарски поздрав швабама

2. Децембра кад је Српска војска умарширала у Београд, међу првим коњичким пртрола стигао је и г. Коста Нојаковић, резервни поручник, командир митраљеског одељења; иначе у грађаству супент а по на елу социјалиста, он је тога јутра сти

што највише може да понесе на леђима и Влајко „пљугањац“ зову га тако, што их он увек снабдјава дуваном, — „Заробили“ су три аустријска војника и одузевши им цео ратни прибор прију једним празним коморџијским која су Аустријанци оставили у Београду приликом бежања. Са овим колима улете се управо Смедеревском Ђерму већ ли што упљачкали. Како су кола била доста јака и добро то они реше да их задрже за свој „посао“. Но у путу ка Смедеревском Ђерму испаде им за руком да „гепирају“ једне добре и јаке лотре. Стрпају их у кола и продуже пут даље. Путем сретну једног сељака ког запитаје да ли су му потребне добре лотре. Сељак видевши добре лотре пристаде да их купи.

— Ми смо поштени трговци, правдао се Миле „мртвак“, нећemo да те учењујемо

дајо још на време и поставио један митраљез на Саборну Цркву. Аустријанци су бежали у дивљем бегству преко Саве из понтонском мосту, видевши да још има много Аустријанаца он је лично отпочео палбу из овог митраљеза говорећи: „чекајте мајку вам швапску да осетите и другарски поздрав“.

Митраљез је кркљао и вршио своју улогу а Аустријанци су падали као спонови у Саву и преко Саве на обали. Тако су и наши социјалисти овог пута показали колико им је мила ова земља и да су они први родољуби, и ако у мирном добу онако лармају.

Изгубљена карта

Примите нарочно поздрављение од мене Спасе и од Андете и од Русте до тебе татко и до тебе мајко и до Спасенца и до Симона и до Трпа и до Дека и до Илина и до свите пријатељи здраво и живо ако прашат за мије сме како поарно, но ми је бериме гајле за вами не ве знајеме како све вије.

На 2. децембар влеговме врх Београд мије најпре ја и Русе заједно бевме мртва страже и кога влеговме излеве што беше живо не пречека (нас пречека) и не напредије со китки (накитише нас цвећем) како некоје лазарки до девеска фала Богу ништо не ни би а од сега на тамо како Бог речит.

* * *

Карта је писана чисто српском азбуком и написаном руком адресована је на Рис-

ту Симоновића председник општи. Порешке срез Дебарски округ Охридски, пошта Дебар.

То иека прашају браћа Бугари да не мисле да тамо живи бугарски елеменат.

Из кола Ср. Сестара

Гца Мица Н. Јованозићева, члан. Кола Срп. Сестара вратила се из Ниша пре четири дана и почела је да прикупља добровољне прилоге за сиромашне и рањене војне обвезнике.

Ма смо јој прега и 20 круна, примљених од господиће Мице Нојић, да их гospодица преди Срп. Црк. Кресту за наше заробљенике.

Сад

Наше војсковође

арт. пуковник Рад. Бојовић

нови министар војни. Како се он сада налази у Енглеској државе пословима, то не га у дужности заступа г. Пашић.

Некад

Или времена се мењају и људи са њима.

На боишту засвирала банда:

А нас тражи Врховна Команда*

Кад су дошли на Ладанову пољану уз песму су следовали и пущали из пупака:

то им је била нека врста вар

иријације или упад „баритона“.

Код цркве Бањичке, скочи

мртвак командајући стој кола

са пумпане шине. Сви се скри

доше јер одмах поред кола

стајаше један велики балон

угајован у корпу а наоколо

слало...

— Сјаши за борбу пешке!

одјекну команда Влајка „пљу

ганца.“ И сри се најоше око

балона. Пера „кољ“ који ву

че „комору“, а комора им је

један фини аустријски телев

оак унутра је спакован овај

пребор: неколико штопен и

ера — имају људи и резер

ву — Шраубенциер, маказе,

два три куге и сваки има

каму у чизмама (а чизме су

махом посекдане са ногу мртвих аустријских официра) једно велико црево (каучук), глета, и чекићи и т. д. — треснувши је поред балона узвикну:

— Чекајте клинци да се види ша је унутра, можда је случајно отров!

— Еј, (удало зар Шваба

носи отров, примети му „мртвак“, вуци ти тај запушач

напоље и спусти сиса/ицу у

нутра!

За тренут ока Пера извуче запушач и спустивши црево у балон помириса мало

га поче да „цима“.

— Вино: Али стој да се ја

прво тренирам па ја ви дођете, рече Пера намештајући се за даље сисање!

Мало доцније сви се изреза

ћаше ва бало тако да је већ

пола балона било пресушило.

— Сад да продужим даље,

предлагао је Влајко, али да

местимо и Балон у кола!

ФЕЉТОН

Балон и шатровци

Ја мислим, оно што сам видео оног дана, кад је Српска војска, после швапске најезде умарширала у Београд, — нећу моћи за дуго да испиши и сиши. Нарочито су интересантне оне карактерне цртице гатах београдских гамена, који свуда за војском иду. Како се сви они протурају и мувaju и о томе ћу писати на засебном месту.

Овом приликом ођу да опишијем један догађај из гаменског живота, који се одиграо тога дана.

Још око 9 часова ујутру три гамена: Мале „мртвак“ — тако га зову што он увек чува стражу код оних други „гепирају“ (краду); Пера „кољ“ — овај надимак му је приодат

дај нам „шушки“ за њих да их ноши.

— А шта ти је то шушки?

— Ја шаруља — банка,

како хоћеш, или 10 кинти!

— А, тако ми кажи: десет

данара!

— Ј сте брате, дај паре па

је ноши само нека се реда.

— Сељак узелотре пошто

их је платио и метнувши их

на леђа оде.

Пр. д прву к. фану застано

даш: ова три „трговца“ да се

мало „окрепе“ алкохом. За

тили часак почеше да лете

флаше с пивом пију шатровци

као смукови. Кад је већ

била попивена башка, Влајко

„пљугањац“ запева; „Нашем

Влајку разбушаше банку“ Он

пева а ова двојица му помажу.

Затим окренуше кола и запеваше понава:

Маршуја је на брдо Бањицу

Ту Шваби разбили брњицу

Јуришите београдски клањи

Ви сте сада готови војници

*) Арија ове песме: Видиш мати про

лазе солдати.

Славија чека...

— Смелом Краљевићу —

Далеко тамо иза кршних гора,
Крв браће моје потоком је лила,
Млада и вреда текла чак до мора,
За домовину моја / рађа мила,
Падоше славно!

О мученици! преко ваших глава,
Прешле су стране буре тавних ноћи;
Ви вакарсунсте царство које спава
Већ пет столећа: вашој силној мohи
Дивим се браћо!

Крв света ваша о јунаци века,
Ствој иће доби Живота и Славе,
Да покољења нова срећа чека;
Они ће спомен достојан да ставе
За дело ваше!

Али још није довољено дело,
Славија чека царевину своју;
Јурите диви, к'о и до сад, смело,
За своју груду падајте у боју,
Славија чека!

Идеја српства свом Славијом броди.
Дрина још чека, Босна сунца иште:
Пођите тамо док вас Ђорђе води
Свет' ће бити ваше разбојиште,
За поклоњења!

Ова је земља рода херојскога,
Дедови наш зар не беху дива?
Додија писак брата рођенога,
Слободе дајте, о соколи сиви,
Оном' ко паги!

Нек јече пространства азурна
Великом песмом словенскога рода;
Усталасајте времена већ бурна.
Победо наша! Да живи Слобода!
Слава ти Ђорђе!

Лесковац.

Дар. М. Одавићева.

Србија на првом месту

„Вест Министерска Газета“ полуслужбени орган британске владе у свом уводном чланку говорећи о најновијих победа, између осталих симпатичних речи вели ово:

„Србија је овим својим најновијим јуначким подвизима заслужила да све војске у интернационали одаду дубок поклон Српској војсци, која је за б дана 600 хиљада Аустријских војника изгонила са своје територије да се више и неће сетити да нападају на Цину који је зачудио и задивио цео свет. После свега тога Српска војска заузима прво место у интернационалној војсци.“

— Чисто не верујем, од врати Коњ, и зграбиши га сви троје на руке па у кола.

Пера Коњ сео позади окренут њима леђима опкорачивши балон, спусти црево понова у балон а пушку преко руке. Пера „цима“ ви по пуштајући из пушке. Влајко и Микица с времена на време исриви главу и преко рамена гледајући у Перу како цима довикују: „пусти ту сиалицу мало и нама да и ми цимнемо који цуг!“

„Главу дајем ал црево не дајем“ одговара Пера у песми шенгучећи и даље. Па онда опет цима који цуг, напуни пушку и продужи песму.

Еј „мртваку“ пусти те дигије
Зар не видиш како балон
гиве.

Његова „цима“, видевши да овај баш неће да остави балон почеше и они да му

Пратилата из „Стражу“
стаје један динар масачко.

*) Шатрово, значи: превара или мамаџа.

Босна и Херцеговина

— Освојење ових области биће логична последица победе над Аустријанцима —

Габриел Анто пашић у „Фигару“: „Срби могу да се покосе, они су сами и својим сопственим средствима учили један одлучан потез за оријентацију европских ствари. У војничком смислу, надмоћност њихова над Аустријском војском и аће неизрачунљаве последице. Срби ја доказује још једном да је достојна велике улоге, коју јој судбина додељује. А освојење Босне и Херцеговине и околних округа биће логична последица тајне победе.

Пред Пештом

— Пешта је евакуисана —

Још од пре неколико дана грађанство је Пешту евакуисало. Сви гласови како је Пешта утврђена сасвим су нетачни. По уверењу грађана који су се благовремено склонили у Швајцарској, Пешта се и не мисли да брани, како не би уметничке створевине и грађевине биле бомбардоване од стране Руса.

Према последњим вестима Руси мора да се налазе најдаље на 100 километра од првих варошких зидова.

„Журнал де Балкан.“

Одведені у волству

Свегозар Етински, Ћурчија стар 56 година.

Лазар Милојевић, службеник класне лутрије стар 60 год.

Михајло А. Докић, стар 46 година; оставио петоро деце.

Драгољуб Козлански, шеф есконтног одељења Народне Банке. Стар 40 год. оставио стару мајку и брата.

Михајло Вебер, службитељ Франц. Срп. Банка, стар 60 година.

Јаков Вебер, тесач, стар 26 год.

Техомар Тршић, обућар, ученик. Стар 15 год.

Божидар Гогић, 28 године молер.

Драгољуб Владисављевић, 27 год молер.

(Частавић се)

Свете жртве

† Михајло Петровић
сврш. техничар

У борбама са Аустријанцима погинуо је 14 новембра и Михајло Петровић, свршени техничар, асистент на Универзитету, син г. Николе Петровића — Чекеревца, пуковника.

Слава јунаку Михајлу, који је за отаџбину принео највећу жртву, а ожалошћеној породици наше саучешће.

Из Ниша

— Рођендан престолонаследника Александра —

4 децембар рођендан, Н. К. В. Престолонаследника прослављен је на веома свечан начин. После свечане службе у Нашкој Саборној Цркви, коју је служио митрополит са владикама и великим бројем свештеника било је свечано примање. По подне је било народно весеље а увече су грађани приредили бакљаду.

— Имендан руског цара —

И 6 децембар је био свечан дан за Ниш и његово становништво.

око 2000 коња,
3 целокупне музике,
32 кујне,
39 пекарница и врло велику количину пушача музика-је и остала спреме.

У бојевима од 20 Новембра до 2 Децембра непријатељ је изгубио када је мртвих које рањених преко 60.000 војника

„Савез Добровољаца“

— „Савез Добровољаца“ по-зива све чланове управног и надзорног одбора да на дан 10. окт. и. у 10 сати пре подне дођу у канцеларију Савеза ради хитног после.

„Савез Добровољаца“ у својој канцеларији „Златни Топ“ сваки дан од 9-11 пре подне и од 3-5 по подне врши упис добровољаца.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Из албума аустријских зверства

У фабрикама и надлежствима где су биле француске инсталације и машине аустријанци су их разорили, само су немачке машине оставили ведирнуте.

Исправка

Зајајућа, да је наш колега г. Милош Арсеновић, раније био четник, донела смо у јунаштво броју нашег листа, да је постоео Београд и да се вратио у читу. Исправљамо ову нотицу у толико што је г. Арсеновић сад комесар Штаба Коњичке Дивизије а не четник.

† Никола Ђ. Јовановић

Економ, син уваженог чика Ђокића Јовановића кмета општине Београдске погинуо је 17 Новембра у Врбовни бранећи храбро нашу отаџбину.

Пок. Никола био је један од најбољих другова и мига сви омакујемо.

Умљава се она жена и дете, који су бежали испред аустријске извиднице од Белог Потока и Торлака за Београд са мојим стварима, да исте донесу у апотеку г. Михајла, брсанска ул. бр. 8, где ће добити прастојну награду. Тако исто моле се и она два господина, што су се возила истим колима да ми јаве шта је са осталим стварима наша који им иста-ти благодаран.

Н. Радојковић

Плех од 20 Јуб. до 2 Децембра

Заробили смо:
274 сфицира,
26 лекара,
преко 40.000 подофицира и војника,
3 заставе,
126 топова,
29 лафета,
362 муниципалне каре,
70 митраљеза.

Ниталија и Живојин Ђимировић, члан Управе Београда, извештавају пријатеље и познанike, да је њихово једино дете

Даринка — Бела

ученица II разреда Женске Гимназије

преминула 16. новембра у Нишу од несртне болести шарлаха. Тело покојнице погребено је у нишком гробљу.

Децембра 1914. год.
Београд.

Штампа Драг. Гргорић — Космајска бр. 22.